

CÔNG CHÁNH LÀ GIẢI PHÁP CHẤM HUNG KINH TẾ

Vân-Phổ Hoàng Đông

Kinh-tế gia người Anh John Maynard Keynes (1883-1946) khuyến-cáo một nền kinh-tế hỗn-hợp; với lãnh-vực tư chiếm ưu-thế nhưng chính-phủ đóng một vai trò đáng kể trong lãnh-vực công. Mô-hình kinh-tế Keynesian đã được dùng làm nền tảng phát-triển kinh-tế vào cuối Thời Đại-Suy-thoái, sau Thế-chiến thứ II và thời-kỳ bành-trướng kinh-tế của thập-niên 1970 (1945-1973). Dù mô-hình kinh-tế Keynesian bị mất một ít ảnh-hưởng gây nên tình-trạng lạm-phát cao, tăng-trưởng kinh-tế chậm, và thất-nghiệp giữ nguyên mức độ cao (stagflation) vào năm 1970. Tuy-nhiên khủng-hoảng tài chánh toàn-cầu, năm 2007 đã làm sống lại tư-tưởng Keynesian.

Lý-thuyết Keynesian gợi ý một quan-niệm “cân-kiệm nghịch-lý”. Nếu tất cả mọi gia-đình cố-gắng tiết-kiệm nhiều hơn, trong thời gian ngắn hạn sẽ hạ thấp **nhu-cầu tổng-thể** và giảm lợi-tức quốc-gia. Giảm lợi-tức có thể ngăn-chặn các gia-đình đạt tới những mục-tiêu dành dụm tương-lai. .

Phương-sách cuối cùng chính-phủ sẽ là người **tạo nhu-cầu**. Kêu gọi chi-tiêu cho các công-trình hạ-tầng cơ-sở phù-hợp tốt đẹp với lý thuyết Keynesian. Trên nguyên-tắc mỗi một đồng dollar chi-tiêu của chính-phủ có thể làm gia-tăng hơn một dollar nếu nó dẫn đến một nền kinh-tế sáng lạn và kích-thích giới tiêu-thụ và các công-ty chi-tiêu nhiều hơn.

Lý-thuyết **The Great Theory**, năm 1936, của Keynes có thể tóm-tắt trong 4 điểm:

- Kinh-tế có thể và thường bị tác-hại bởi sự **thiếu hụt nhu-cầu toàn-diện**
- Một nền kinh-tế có xu-hướng thiếu hụt tự-động nhu-cầu vận-hành chậm chạp và rất khó-khăn
- **Chính-sách của chính-phủ để gia-tăng nhu-cầu, ngược lại, có thể giảm-thiểu thất-nghiệp một cách nhanh chóng**
- Đôi khi gia-tăng cung-cấp tiền-tệ sẽ không đủ để thuyết-phục lãnh-vực tư chi-tiêu nhiều hơn và chi-tiêu của chính-phủ phải nhảy vào khoảng trống.

Chính-phủ Liên-Bang đã thực-hiện nhiều đầu-tư rất tốt: Hoover Dam; Điện-hóa Nông-thôn, Hệ-thống Xa-lộ Liên-Bang; Cầu Golden Gate, hệ-thống hầm của thành-phố Nữ-Uớc v.v. là những đầu tư thành-công.

Hoa-kỳ, Đức, và Thụy-Diễn đã chấp-nhận lý-thuyết Keynesian.

Tường cũng đặc-biệt nói về hệ-thống xa-lộ Liên-bang: Interstate System. Interstate System là tên rút ngắn NATIONAL SYSTEM OF INTERSTATE & DEFENSE HIGHWAYS. Hệ-thống Interstate Highways đã được những công-ty sản-xuất xe hơi chính và Tổng-thống Dwight Eisenhower tích-cực vận động. Luật the Federal-Aid Highway Act của năm 1956 đã cho phép hệ-thống được khởi-công xây-dựng.. Thời-gian xây-dựng là 35 năm với phí-tồn là \$425 tỷ Mỹ-kim. Hệ-thống này, từ khi khởi đầu đã được mở rộng tính đến năm 2006 đã có một tổng-số chiều dài là 46,876 miles (75,440 km).

Vào khoảng 1/3 số miles xử-dụng hệ-thống này. Hệ-thống Interstate Highways là dự án công-chánh lớn nhất và thành-công nhất trong lịch-sử.

Trong lúc làm tư-lệnh Tối-cao của Lực-lượng Đồng-minh ở Âu-Châu trong Đệ nhị Thế-chiến, Eisenhower đã nhìn nhận dự-án đề-nghị sẽ tạo những lộ-trình chuyên-chở vật-liệu quân-sự và trải quân trong trường-hợp khẩn-cấp hay bị nước ngoài xâm-lãng.

Hệ-thống Turnpike của Pennsylvania là công-trình đầu của hệ-thống Interstate.

Ngoài ra The American Association of State Highway and Transportation Highways (AASHTO) còn thiết-lập những tiêu-chuẩn xây-đựng cho tất cả những Interstates mới phải theo.

* * *

Mùa thu vừa qua Tổng-thống Obama đã đề-nghị một ngân-sách \$50 tỷ dollars để tái xây-đựng “đường xa-lộ, đường hỏa xa và phi-trường” v v.. Bây giờ Tổng-thống còn đệ-trình Quốc-hội dự-luật “The new jobs plan”. Cả Phòng Thương-mãi lẫn Tổng Công-đoàn AFL-CIO đều yểm-trợ dự-luật công-chánh của Tổng-thống Obama.

Dự-luật Jobs Act đệ-trình Quốc-Hội vào ngày 29 tháng 9, năm 2011 có tổng-số là \$447 tỷ được chia ra như sau:

- \$78 tỷ dành cho việc cắt thuế
- \$105 tỷ dành cho những dự án hạ-tầng kiến-trúc
- \$50 tỷ dành cho những dự-án chuyên-chở
- \$10 tỷ dành cho ngân-hàng xây-đựng hạ-tầng

- \$15 tỷ dành cho việc ổn-định các khu vực
- \$35 tỷ để mướn giáo-chức
- \$175 tỷ cắt một nửa thuế lương bổng
- \$54 tỷ dành để trả tiền thất-nghiệp

Số tiền trực-tiếp liên-quan đến tạo công ăn việc làm là \$140 tỷ gồm \$105 tỷ dành cho những dự-án hạ-tầng cơ-sở và \$35 tỉ trả lương cho giáo-chức. Số tiền này chỉ chiếm 31% trong tổng-số \$ 447 tỷ mà thôi.

Chúng ta thấy rằng các dự-luật tạo công ăn việc làm của Tổng-thống Obama đã phù hợp với thuyết The Great Theory của Keynes. Thật vậy, Chính-phủ đã đóng vai trò “người tạo nhu-cầu”. Một khi có nhu-cầu thì kinh-tế sẽ phát-triển.

Tuy-nhiên, để làm cho công-tác xây-đựng hạ-tầng kiến-trúc hữu-hiệu cần phải có những nguyên-tắc chỉ-đạo: Làm sao thực-hiện công-tác tối-đa mà tốn ít, nghĩa là làm theo những cách “thông-minh hơn, xanh hơn, và rẻ hơn” cho người thụ thuế. Nguyên-tắc chỉ-đạo được diễn-dịch : **Giảm bớt, tái-dụng, tái-tạo**”

Sở dĩ phải nêu lên những nguyên-tắc chỉ-đạo là vì hiện thời đã có những dự án công-chánh liên-quan đến những hệ-thống công-phối-hợp đã đề nghị những giải-pháp rất ư là tốn tiền và khó thực-hiện. Chẳng hạn như dự-án chôn sâu 150 ft dưới lòng sông một hầm chứa nước mưa phế-thải phí tổn lên đến \$9 tỷ dollar ở Philadelphia. Chính-phủ cần khai-thác những ý-kiến giản-dị trong dân-gian thay vì chỉ luôn-luôn nghĩ đến những giải-pháp cổ-điển.

Kết-luận: **Trong thời kỳ kinh-tế đình-trệ vì thất-nghiệp cao như hiện thời, phương-sách hữu-hiệu để giải-quyết thất-nghiệp là đầu-tư vào những dự-án công-chánh.**